Sakalı tıraş etmenin hükmü üzerine

M. Emin Tunçaz: “Dinimizde sakalın hükmü ve cemaatimizde sakala ilişkin uygulamanın müstenidatı hakkında ve Emirdağ Lâhikasındaki Üstad’ın bu hususstaki ifadesi yalnız kendi hususî durumuna ilişkin mi, yoksa bizler de bunu bir fetva olarak kabul edebilir miyiz? Bu hususlarda bizleri aydınlatmanızı istirham ediyoruz. Allah razı olsun.”

Gazipaşa’dan Mustafa Uysal: “Mevlânâ’nın babasının sakalı ve içtihadı nasıldı?”

SAKALI BIRAKMAK SÜNNETTİR

İslâm öyle zengin bir dindir ki, kimi emirlerinde tek hüküm yoktur. Aynı emirlerin hükümleri ile ilgili olarak dört semavî mezhep arasında farklılıklar olabilmektedir. Meselâ imam arkasında Fatiha okumak Hanefîlerde mekruh iken, Şafiilerde farzdır. Hanefîlerde kanama abdesti bozar iken, Şafiilerde bozmuyor. Sakalı bıraktıktan sonra kesmek Hanefîlerde, Hanbelîlerde ve Malikilerde haram iken, Şafiilerde -Gazali, İbni Hacer, Remli, Rafiî ve Nevevî gibi âlimlere göre- tenzihen mekruhtur.

Bediüzzaman diyor ki: “Bazı âlimler “sakalı tıraş etmek caiz değildir” demişler. Muradları, sakalı bıraktıktan sonra tıraş etmek haramdır, demektir. Yoksa hiç bırakmayan, bir sünneti terk etmiş olur.”1

Sakalın hükmünün sünnet olduğunu Bediüzzaman söylüyor.2

SAKALI TIRAŞ ETMEYE GELİNCE

Fakat Bediüzzaman, iki sünnet ile amel edemediğini de bizzat kendisi kemal-i edeple itiraf ediyor. Bunlardan birisi evlenmemesi, diğeri sakalını tıraş etmesidir.

Sakalını tıraş etmesini, ne kadar mücbir de olsa maslâhata veya konjonktüre bağlamak bizce yanlış olur. Çünkü Bediüzzaman şeriatın tek bir emrini bile hiçbir

konjonktüre feda etmemiştir.

O Bediüzzaman ki, herkesin başına Kanun ile cebren şapka geçirildiği ve muhalefet edenlerin asıldığı ceberut bir zamanda şapka giymemiş, başındaki sarığı çıkarmak isteyenlere, "bu sarık bu başla çıkar!" diye kükreyerek, sarığını çıkarmamıştır!

O Bediüzzaman ki, Kastamonulu talebelerinden Mehmet Feyzi Efendi'ye "Senin sakalın benim sakalımdır" dediği ve bu sözün bir kerameti olarak Mehmet Feyzi Efendi'nin, askerliğinde bile sakalını kesmediği söylenir.

Bediüzzaman, sakalsızlığını bizzat kendisi şöyle açıklıyor:

"Bu millette yüzde doksan sakalsız olanların içinde küçükten beri sakalsız bulundum. Bu yirmi senedir bana resmî hücumlarda bazı arkadaşlarımın sakallarını kestirmeleriyle, benim sakal bırakmadığım, bir hikmet, bir inayet-i İlâhiye olduğunu ispat etti. Eğer sakal olsaydı, tıraş edilseydi, Risale-i Nur'a büyük bir zarardı. Çünkü ölecektim, dayanamayacaktım."3

Bediüzzaman, sakal bırakmamanın kefaretini ödediğini de söylüyor:

"Bu zamanda, dehşetli pek çok günah-ı kebîreden çekinmek için, bu terk-i sünnete mukabil, Risale-i Nur'un irşadıyla, yirmi sene haps-i münferit hükmünde işkenceli bir hayat geçirdik; inşallah o sünnetin terkine bir kefarettir."4

BEDİÜZZAMAN, RUHSATI DEĞİL, AZİMETİ YAŞAMIŞTIR

Bununla beraber: Ölümün gözünü korkutamadığı, zalim karşısında asla başını eğmeyen, hakkı ve hakikati savunmaktan zerrece elini gevşetmeyen, "Şeriatın bir hakikatine bin ruhum olsa feda ederim" diyen, hayatı boyunca ruhsatı, ibaheyi veya keraheti değil, azimeti tercih eden Bediüzzaman, eğer küçüklüğünden itibaren hayatının sonuna kadar düzenli olarak sakalını tıraş etmişse…

Kanaat-ı acizanemce bu bir içtihattır, bu bir azimettir. Ve evet, bu bir sünnettir.

Bediüzzaman bu sünnetle hem şahsını kusur arayıcılara hedef kılarak kendini gizlemiş, hem de şahsını bir hadis-i şerife masadak kılarak gaybî vazifesini ibraz etmiştir.

Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: "Said fitnelerden korunandır. Said fitnelerden korunandır. Said fitnelerden korunandır. Çok belâlara uğrar, fakat sabreder. O zayıf ve sakalsızdır."5

Demek bu bir sünnettir ve bu sünnet Nur Talebelerini bağlar.

İslâm Tarihinde sakalını tıraş eden başka zevat da vardır: Veli padişahlardan, hadimü'l-haremeyn olarak bilinen Yavuz Sultan Selim Han… Mevlânâ'nın babası Sultanu'l-Ulema olarak anılan Bahaeddin Veled… Ahirzamanda gelecek zata hürmeten sakalını tıraş ettiği rivayet edilir.

Rahmet-i İlâhiyeden acizane ümidim o ki, Nur Talebelerinin yüzlerindeki jilet izleri, hadis-i şerifin sırrına mazhar olduğundan, inşallah mahşerde medar-ı iftiharları olacaktır.

Dipnotlar:

1- Emirdağ Lâhikası, s. 99.
2- Emirdağ Lâhikası, s. 99.
3- Emirdağ Lâhikası, s. 99.
4- Emirdağ Lâhikası, s. 99.
5- Şeyh Muhammed b. Ali es Sabban, İs'afu'r- Rağibin; Ahmed Feyzi Kul, Maidetül-Kur'ân, İttihat Yayıncılık, İstanbul, 2007, s. 68.